

Старомађарска фалера - Народни музеј Вршац

ВАТИН МЕЂУ СПОМЕНИЦИМА

Панчевачки Завод за заштиту споменика културе предлаже да се село Ватин и црква у Потпорњу прогласе за споменике културе. – Истраживања Владичанског двора у Вршцу

Село Ватин у јужном Банату, по коме је цела једна праисторијска култура носи име (ватинска култура) тек ове године биће предложено да се прогласи спомеником од прворазредног значаја. Предлог је израдио панчевачки Завод за заштиту споменика културе.

Који споменици још чекају на заштиту, каква археолошка ископавања је ове јесени предузео и чему намерава да се посвети чим огреју топлији дани, за „Политику” говори Марин Брмболић, археолог Завода за заштиту споменика културе у Панчеву.

Златне украсне плоче - рано бронзано доба - археолошко налазиште Ватин

- Ове године смо имали два заштитна ископавања. Прво ископавање је обављено у дворишту Владичанског двора у Вршцу, у сарадњи са вршачким Народним музејом. Шта нас је подстакло да овде ископавамо? То су налази још из седамдесетих година, када је непосредно уз двор откривен један део сарматског гробља са изузетно вредним предметима. Ове године наишли смо само на ивицу, источну границу некрополе чији се преостали део очигледно шири ка западу, што ће и усмерити наше будуће радове. Наишли смо и на објекте који су до сада само помињани у писаним изворима и који су за археологију можда млади (XVIII век). Али, сигурно је да су то објекти који по старости припадају првој фази изградње Владичанског двора. Овај двор је подигао лично владика Јован Ђорђевић од 1757. до 1759. године.

Владичански двор у Вршцу

- Друго веће археолошко ископавање обављено је у Банатским Карловцима. О чему је реч?

- То је изванредан археолошки налаз, на потезу који се зове Калварија и која је данас на жалост коп за глину локалне фабрике. Овај локалитет је регистрован још 1970. године када је копан један од кракова канала Дунав-Тиса-Дунав. Успели смо да забранимо радове и на жалост констатовали да је цео локалитет уништен.

Ипак успели смо да дефинишемо његов карактер и да му на неки начин одредимо границе распрострањања. На овом месту живели су и Сармати у тећем-четвртом веку, и Словени (VII-IX век), а најмлађи слој потиче из четрнаестог века. Реч је о низу насеља која су се настављала једно на друго и непрестано се ширила.

Римске фибуле - Народни музеј Вршац

- Долазак пролећа значи наставак истраживања на ова два локалитета. Постоје ли и неки други планови?

- Најзначајније је то што ћемо да обновимо пројекат истраживања, ревитализације и конзервације вршачког утврђења. До сада је рађено само на конзервацији куле. Ово утврђење се у писаним изворима ретко помиње и још се не зна ни ко га је ни када подигао.

Судећи по нешто мало покретних налаза, датира у XV век. Затим, постоји идеја да се у Потпорњу изведу систематска ископавања цркве и да се у Идвору заштити локалитет чији културни профил досеже висину од шест метара и на коме постоје трагови живота од праисторије до шеснаестог века – каже на крају Марин Брмболић.

Светлана Марковић